

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова
Факультет морського права
Кафедра національної безпеки та політичного аналізу

Код РПНД О7303

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ
Socio-political studies

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
тип дисципліни	<u>обов'язкова</u>
мова викладання	<u>українська</u>

Миколаїв – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ» є однією із складових підготовки фахівців галузі знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону, спеціальність 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності), освітньо-професійної програми «Внутрішньополітична безпека».

«13» 12 2024 року, 27 с.

Розробник: Ніколаско Н. О., доктор політичних наук, професор кафедри національної безпеки та політичного аналізу

Проект навчальної дисципліни «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ» узгоджено з гарантом освітньої програми «Внутрішньополітична безпека»:

Гарант освітньої програми
«Внутрішньополітична безпека»
д.політ.н., професор

Наталія НІКОЛАЄНКО

Проект навчальної дисципліни «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ» розглянуто на засіданні кафедри національної безпеки та політичного аналізу

Протокол № 4 від «18» 12 2024 р.

Завідувач кафедри

Наталія НІКОЛАЄНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ» розглянуто Навчально-методичною комісією факультету морського права

Протокол № 5 від «20» 12 2024 р.

Голова

Дмитро БАРАНЕНКО

Проект робочої програми навчальної дисципліни «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ» затверджена Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 10 від «23» 12 2024 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

ЗМІСТ

Вступ

1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	5
3. Передумови для вивчення дисципліни.....	6
4. Очікувані результати навчання	6
5. Програма навчальної дисципліни.....	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.....	15
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	16
8. Критерії оцінювання результатів навчання.....	21
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.....	23
10. Рекомендовані джерела інформації	23

ВСТУП

Анотація

Зі становленням державності в Україні виникли передумови динамічного розвитку суспільства, самореалізації людини, але проблематичним є створення належних умов для такої реалізації. Саме їх покликана створювати політика, поступово інтегруючи політичні відносини в соціальні, спираючись на ґрунтовні наукові досягнення. Оновлення українського суспільства потребує оновлення політичної свідомості, формування нової політичної — демократичної за характером — культури, що передбачає: заповнення політико-культурного вакууму в свідомості людей; перехід від класових, національних, корпоративних цінностей до загальнолюдських; зростання ролі особистості; створення людині можливостей для реалізації своїх здібностей. Основним способом політичного контролю керованих над урядом та політичним курсом є обрання та зміщення ключових посадових осіб шляхом вільних, справедливих та регулярних виборів. Вивчення цих питань і є метою зазначеної дисципліни.

Ключові слова: *держава, політика, національна безпека, безпека, політичний процес, політичні інститути, суспільство, трансформації, реформи, політичні рішення.*

Abstract

With the establishment of statehood in Ukraine, the prerequisites for the dynamic development of society and the self-realization of a person arose, but the creation of appropriate conditions for such realization is problematic. It is they who are called to create policy, gradually integrating political relations into social ones, relying on thorough scientific achievements. The renewal of Ukrainian society requires the renewal of political consciousness, the formation of a new political — democratic in nature — culture, which involves: filling the political and cultural vacuum in people's minds; transition from class, national, corporate values to universal values; growing role of the individual; creating opportunities for people to realize their abilities. The main method of political control of the governed over the government and the political course is the election and removal of key officials through free, fair and regular elections. The study of these issues is the goal of this discipline.

Key words: *state, politics, national security, security, political process, political institutions, society, transformations, reforms, political decisions.*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону Спеціальність: 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) Освітня програма: Внутрішньополітична безпека	Обов'язкова	
Модулів – 3 Змістових модулів – 3		Рік підготовки:	
		1-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		1-й	1-й
		Лекцій	
		15 год.	4 год.
		Семінарські, практичні, лабораторні	
		30 год.	6 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3; самостійної роботи студента – 8;	Освітній рівень: Перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		45 год.	80 год.
		Вид контролю: іспит	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми «Внутрішньополітична безпека», спеціальність 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності) таких компетентностей:

- Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня, з експертами з інших галузей знань.
- Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- Здатність логічно мислити, аналізувати та застосовувати інструментарій теоретичної та прикладної політичної теорії у фаховій діяльності ФК-16. Здатність аналізувати загальну природу та значення політики як специфічного виду людської діяльності та особливої сфери пізнання, включаючи базові знання нормативної та прикладної основи соціально-політичного аналізу.

- Здатність застосовувати ключові поняття, теорії та методи до аналізу владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів органів безпеки, відповідно до певного історичного або сучасного контексту.
- Здатність використовувати якісні, кількісні методи та інструментарій структурно-функціонального прикладного аналізу з метою вирішення завдань з політичної, інформаційної, економічної та воєнної безпеки.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумови для вивчення дисципліни «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ» відсутні.

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни «СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ» відповідно до освітньо-професійної програми «Внутрішньополітична безпека», спеціальність 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності), передбачає формування та розвиток у студентів результатів навчання:

- Розуміти та вміти реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- Вміти використовувати соціально-політичні, філософські, безпекові знання, поняття, теорії; знання військово-політичної теорії, соціально-політичного аналізу та прогнозування до характеристики владно-політичних відносин політичних акторів, інститутів органів безпеки в контексті вирішення проблем політичної, інформаційної, економічної та воєнної безпеки.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Сучасна політична теорія

Тема 1. Суспільно-політичні студії як навчальна дисципліна. Предмет, методи, принципи, функції соціально-політичних студій. Сутність, форми, закономірності розвитку і функціонування соціально-політичних процесів. Предмет соціально-політичних студій. Специфіка та роль соціально-політичних студій в системі гуманітарних дисциплін, їх взаємозв'язок та взаємозалежність. Основні етапи формування дисципліни. Взаємозв'язок соціально-політичних процесів з іншими суспільними явищами. Структура соціально-політичних студій. Поняття соціально-політичних студій. Об'єкти та суб'єкти соціально-політичних студій. Політика як форма діяльності з реалізації інтересів і потреб соціальних груп. Загальна структура, форми та методи соціально-політичної діяльності. Соціально-теоретичні знання.

Література: [27; 28]

Тема 2. Історія світової політичної думки. Політична думка Стародавнього Сходу. Загальна характеристика східних соціально-політичних доктрин (брахманізм, закони Ману, Лао Цзи, Конфуцій). Політичні доктрини античності. Загальна характеристика соціально-політичних поглядів Платона і Арістотеля. Основні напрямки політико-правової думки у Стародавньому Римі. Погляди Ціцерона на державу, владу. Розвиток політико-правових

поглядів у діяльності римських юристів. Політична думка Середньовіччя. Загальна характеристика праці Августина Блаженного “Про Божу державу”. Бог як вище благо і об’єкт любові громадян держави. Головні напрямки розвитку політичної думки в Середньовіччі. Ф.Аквінський про соціс, державу, право, закони. Політична думка від доби Відродження до Нового часу. Відродження: загальна характеристика основних соціально-політичних доктрин про взаємозв’язок устрою держави і природи людини, її психології, пристрастей. Н.Макіавеллі про державу, суспільство, владу, спосіб її реалізації та закономірності соціально-політичного життя і норм християнської моралі. Політико-правові аспекти свободи і справедливості у доктринах Т. Гоббса та Д. Локка. Просвітництво: суть та причини виникнення. Доктрина Ш. Монтеск’є. Ж.-Ж. Руссо і його концепція про “суспільний договір”. Утопічно-комуністичні доктрини. Вчення США в період утвердження незалежності. “Декларація прав людини і громадянина”. Політична думка Новітнього часу (XIX – початок XX ст.): раціоналізм як основа соціально-політичного мислення. Особливості доктрин німецьких просвітників. Ідея “правової держави” І.Канта. Доктрина громадянського суспільства Ф.Гегеля. Органічна теорія Г.Спенсера. Теорія еліт Г.Моски і В.Парето. Марксистські К.Маркс, Ф.Енгельс, В.Ленін про співвідношення соціології, політики і економіки, класовий зміст політики. Політична думка в першій половині XX ст. Соціально-політичні школи Європи. Постбіхевіористський етап та його особливості. Становлення та розвиток політичних ідей в Україні. Політична думка Київської Русі. Обґрунтування ідей об’єднання удільних князівств навколо київського князівства в літописах “Повісті минулих літ”, “Повчання” дітям В. Мономаха, “Слово о полку Ігоревім”.

Погляди на походження і сутність держави, аналіз форм державного правління в працях С.Оріховського-Роксолана. Полемічна література: М.Смотрицький, Х.Філарет, І.Вишенський, З.Копистенський, П.Скарга. Києво-Могилянська академія і Петро Могила. Політико-державницькі погляди І.Вишенського. Політичні погляди Б.Хмельницького. Ідеї політичного розвитку України І.Виговського, П.Дорошенка, І.Мазепи. “Вивід прав України”, “Пакт і Конституція законів та вільностей Війська Запорізького” П.Орлика. Діяльність Кирило-Мефодіївського товариства. Соціально-політичні погляди Т.Шевченка. Ліберальна державницька концепція М.Костомарова. Концепція М.Драгоманова. Ідеї державного устрою І.Франка. Проблема українського державотворення в працях М.Грушевського. Соціально-політичні погляди В.Винниченка та їх еволюція. Діяльність українських політичних партій у напрямку розбудови держави. Доктрина В.Липинського. Концепція “інтегрального націоналізму” Д.Донцова.

Література: [12, С. 5-57]

Тема 3. Влада, владні відносини як політичний процес. Влада як суспільне явище.

Силове, вольове, теологічне, інструменталістське, конфліктне, структуралістське трактування влади. Основні теорії влади: реляціоністські, системні, біхевіористські. Народ як джерело влади. Єдність відносин панування і підкорення. Соціальне призначення влади. Основні види влади: політична, економічна, адміністративно-примусова, духовно-інформаційна. Відкрита, латентна і потенційна влада. Властивості політичної влади, її структура. Суб'єкти політичної влади: соціальні, інституціональні і функціональні. “Видима” і “тіньова” влада, групи тиску, лоббізм. Типологія ресурсів. Функції соціально-політичної влади. Влада як інституційна форма суспільної могутності. Властивості політичної влади. М. Вебер про три типи влади. Проблема забезпечення легітимності влади. Легітимність і легальність соціально-політичної влади. Джерела легітимності влади. Типологія легітимності М. Вебера. Конституція України. Проблеми становлення і розвитку влади в сучасному українському суспільстві.

Література: [14; 15; 1]

Тема 4. Політична система суспільства. Сутність системного підходу до дослідження політичної сфери. Поняття “соціально-політична система”. Необхідність системного аналізу політики. Соціально-політична система як механізм формування і функціонування влади в суспільстві, чинник стабілізації та розвитку соціально-політичного життя. Структура і організованість соціально-політичної системи: взаємодоповнюваність, взаємозалежність і впорядкованість її компонентів. Теорії соціально-політичної системи Д.Істона і Г.Алмонда. Влада як засіб існування соціально-політичної системи. Функції соціально-політичної системи. Типологія політичних систем: тоталітарні, авторитарні і демократичні. Проблема порівняльного аналізу функціонування соціально-політичних систем. Типологія політичних систем за Г.Алмондом. Основні елементи соціально-політичної системи, її інституційна, інформаційно-комунікаційна і нормативно-регулятивна підсистеми. Місце і роль у соціально-політичній системі держави, політичних партій, ЗМІ, громадських асоціацій і об'єднань, різних політичних суб'єктів та їхні взаємовідносини. Функції соціально-політичної системи: визначення цілей, завдань, програми діяльності суспільства, мобілізація ресурсів на досягнення поставлених цілей, інтеграція всіх елементів суспільства. Особливості соціально-політичної системи України у історичній ретроспективі. Соціально-політична система сучасної України у світлі Конституції України.

Література: [14; 15; 21, С. 42-48]

Тема 5. Держава – головний інститут політичної системи. Поняття “держава” і теорії його походження. Виникнення та еволюція держави. Держава як головний інститут соціально-політичної системи. Походження і сутність держави. Держава як політико-територіальна організація верховної влади. Основні компоненти держави: територія,

населення і влада. Ознаки та сутність держави. Суверенітет як верховенство державної влади. Економічний, правовий, військовий, гуманітарний, інформаційний, дипломатичний, територіальний, національний, партійний, конфесійний суверенітет держави. Основні функції держави. Історичний розвиток української держави. Форми державного устрою: унітарна, федеративна, конфедеративна. Державні інститути та органи. Класифікація органів державної влади. Проблема етатизації та деетатизації суспільного життя. Процеси державотворення в Україні в умовах посткомунізму. Конституція України про основні засади державності. Правова держава, визначення, суть, основні ознаки. Поділ влади: сутність, принципи і механізми взаємодії. Побудова правової, демократичної, суверенної держави – стрижень національного відродження України. Поняття громадянського суспільства.

Література: [21, с. 61-70]

Модуль 2

Змістовний модуль 2. Соціально-політичні системи та інститути

Тема 6. Політичні режими: тоталітаризм, авторитаризм, демократія. Поняття політичного режиму. Типи політичних режимів. Характеристика демократичного режиму. Демократія як форма і спосіб організації суспільно-політичного життя. Поняття демократії. Витоки та основні історичні форми демократії. Різновиди традиційних форм демократії в українській історії. Соціально-економічні основи демократичного суспільства. Типи демократії: безпосередня і представницька. Сучасні теорії демократії: ліберальна, плюралістична, елітарна, конкурентна. Права особи – основа демократичного суспільства. Громадянські, політичні, економічні, екологічні та культурні права в умовах посттоталітарної України. Політична відповідальність. Основні риси політичного режиму в Україні на сучасному етапі. Недемократичні політичні режими. Авторитарні і диктаторські режими. Особиста і “класова” диктатура. Зміст понять “диктатура”, “тиранія”, “деспотія”. Тоталітаризм, його ознаки. Конкретно-історичні форми тоталітаризму: сталінізм та фашизм. Фактори, що сприяють формуванню тоталітаризму в сучасних умовах. Трансформація політичних режимів у посткомуністичних суспільствах. Стадії посткомуністичних перетворень. Метаморфози посткомуністичної влади. Вплив політичного режиму на становлення громадянського суспільства.

Література: [10; 14]

Тема 7. Політичні партії. Партійні системи. Поняття політичної партії як інституції. Проблема визначення політичної партії. Основні етапи становлення політичних партій. Сприйняття партій як організаційних, ідеологічних, соціальних, класових, електоральних, об’єднавчих історичних груп. Характерні ознаки політичних партій: наявність організаційної

структури, політичної платформи, певна тривалість існування в часі, прагнення влади, ідеологічність, певна соціальна база, добровільність об'єднання. Політичні партії та громадсько-політичні об'єднання. Визначення понять “партія”, “політична організація”, “партійна система”, “громадська організація”. Типи партійних систем. Становлення багатопартійності в умовах незалежної України. Дисидентський рух і його роль у національно-визвольній боротьбі. Типологія сучасних політичних партій, об'єднань і рухів за ідейним спрямуванням – національно-демократичні, ліберально-демократичні, соціалістичні; за типами політичної діяльності – праві, ліві, центристські; їхня роль у розбудові української державності.

Література: [8; 10]

Тема 8. Політична еліта і політичне лідерство. Виникнення понять “еліта” і “політична еліта”. Загальні причини існування еліт. Теорія еліт Г.Моски, В.Парето, Р.Міхельса. Основні напрямки сучасних елітарних теорій: макіавеллівська школа, ціннісні теорії, теорії демократичного елітаризму, концепція плюралізму еліт, ліволіберальні концепції. Типологія еліт. Результативність та інтеграція еліти. Соціальне представництво еліти. Системи рекрутування еліти. Номенклатурна система та її соціальні наслідки. Політична еліта України: особливості формування та етапи еволюції. Д.Донцов, В.Липинський, М.Драгоманов про роль еліти у державотворенні. Політична еліта і правлячий клас. Шляхи становлення сучасної еліти в Україні. Поняття лідерства. Ідеї лідерства в історії. Об'єктивні й суб'єктивні боки лідерства. Основні концепції політичного лідерства: теорія рис, ситуаційна теорія синтетична, психологічна концепція. Соціальна сутність та історичний генезис наукових поглядів українських мислителів на політичне лідерство. Риси політичних лідерів. Поняття стилю лідерства. Стилї лідерства в залежності від ставлення політика до своїх обов'язків. Стилї лідерства в залежності від домінування психологічних рис особистості. Типи лідерства в залежності від характеру взаємодії політика з оточенням. Типи лідерства в залежності від методів і цілей керування. Фактори, що впливають на формування стилю лідерства. Культ особи. Сучасні тенденції розвитку лідерства. Особливості лідерства в Україні.

Література: [11, с. 26-67; 14; 24]

Тема 9. Політична культура, свідомість та ідеологія. Сутність, структура і функції соціально-політичної культури. Місце і роль соціально-політичної культури в загальній системі культури і в житті суспільства. Типи культур. Соціально-політичний простір. Характерні ознаки культури сучасного політичного суспільства та проблеми його формування. Проблеми формування культури сучасного українського суспільства. Становлення та розвиток культури політичного мислення, змісту громадської діяльності в

українському суспільстві; виховання національно-патріотичної позиції українського народу. Конституція України як характеристика рівня соціально-політичної культури суспільства. Національна свідомість як відображення ідейного життя суспільства. Визначення та структура соціально-політичної свідомості. Буденна і теоретична свідомість. Складові елементи теоретичної свідомості, функції соціально-політичної свідомості. Соціально-політична свідомість як фактор політичної поведінки. Протиріччя формування суспільної свідомості у сучасних умовах. Поняття політичної ідеології. Сутність і функції політичної ідеології. Основні ідейно-політичні течії у сучасному світі (лібералізм, консерватизм, соціал-демократія, комунізм, фашизм, анархізм). Зміст і формування державницької ідеології у сучасній Україні.

Література: [1, с. 137-145]

Модуль 3

Змістовний модуль 3. Сучасні соціально-політичні процеси.

Тема 10. Трансформація соціальної структури українського суспільства

Істотні риси трансформації українського суспільства. Соціальна структура сучасного українського суспільства. Сучасна стратифікація української молоді. Зміни української соціальної структури. Трансформаційні зміни українського суспільства 2014-2015 років. Основні стратифікаційні тенденції в сучасній Україні. Характеристика сильного та слабого суспільства. Особливості субкультури бідності в Україні. Провідні тенденції стратифікаційних змін в Україні. традиційна спільнота (гемайн-шафт) і сучасне суспільство (гезельшафт). Традиційне та індустріальне суспільства. Характеристика сучасного українського суспільства.

Література: [4, с. 120-145, 5, с.301-400, 27, с.459-504]

Тема 10. Система міжнародних політичних відносин. Характерні риси та особливості сучасного світового політичного процесу (революційні та еволюційні тенденції, впорядкованість та спонтанність світового розвитку, демократизація суспільно-політичного життя, забезпечення реального політичного плюралізму, гуманізація міжнародних відносин і людський вимір політики). Міжнародні відносини як цілісна система. Поняття міжнародної політики. Міжнародні організації та міжнародні політичні відносини. Поняття національного інтересу. Політичні аспекти глобальних проблем та роль міжнародної політики у їх вирішенні. Генеза та теоретичні основи геополітики. Місце і роль України в сучасних геополітичних процесах. Національні інтереси та національна безпека України.

Література: [6, С. 150-238].

Тема 11. Аналіз сутності та змісту політичного процесу. Поняття політичного процесу. Структурно-функціональний, конфліктний та біхевіористський підходи до

розуміння і опису політичного процесу. Структурна формула змісту політичного процесу та його основні види. Принципи системної методології аналізу політичного процесу.

Література: [25, С. 167-183; 27, С. 530]

Тема 12. Політична участь як форма політичного процесу. Теоретичні засади політичної участі. Місце політичної участі в політичному процесі. Політична участь як наслідок політичної соціалізації. Вибори як форма політичної участі. Політико-правові основи виборчого процесу.

Література: [21, С. 53-72; 23]

Тема 13 Політичне рішення: сутність, алгоритм і методи прийняття. Місце політичного рішення в політичній діяльності. Прийняття політичного рішення як область практичної політології. Основні вимоги до політичного рішення. Алгоритм прийняття політичного рішення: аналіз та оцінка інформації; підготовка альтернативних варіантів; вибір альтернативи і формалізація рішення; його здійснення; контроль за виконанням. Створення механізму реалізації політичного рішення. Особливості прийняття політичних рішень в органах управління і організаціях.

Література: [1, С. 98-102; 3, С. 234-245]

Тема 14. Політичні технології та їх роль у політичному житті суспільства. Поняття та види політичних технологій. ПР-технології під час виборчих перегонів. Поняття виборчої технології. Моделі виборчої технології: ринкова, “адміністративно-командна”, “організаційно-партійна”, неструктурована, комплексна. Теоретичні засади маніпулювання свідомістю мас. Сутність та основні ознаки маніпуляції мас. Поняття та основні види деструктивних технологій. Поняття політичного маніпулювання. Компромат. Адміністративний ресурс, як некоректна технологія влади. Маніпулятивні технології виборчих кампаній 2004-2012 р.

Література: [9, С. 250-300; 20]

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усьог о	у тому числі			усьог го	у тому числі		
		л	пр	с/р			л	пр
Модуль 1								
Змістовий модуль 1. Сучасна політична теорія								
Тема 1. Суспільно-політичні студії як навчальна дисципліна.	6		2	4	5			5
Тема 2. Історія світової політичної думки.	8	2	2	4	10			10
Тема 3. Влада, владні відносини як політичний процес.	8	2	2	4	8			8
Тема 4. Політична система суспільства.	8	2	2	4	7		2	5
Разом за змістовим модулем1.	30	6	8	16	30	-	2	28
Модуль 2								
Змістовий модуль 2.Соціально-політичні системи та інститути								
Тема 5. Держава – головний інститут політичної системи.	6	1	2	3	10	2		8
Тема 6. Політичні режими: тоталітаризм, авторитаризм, демократія.	7	2	2	3	5			5
Тема 7. Політичні партії. Партійні системи.	7	2	2	3	5			5
Тема 8. Політична еліта і політичне лідерство.	6	1	2	3	5			5
Тема 9. Політична культура, свідомість та ідеологія.	4	1	2	1	5			5
Разом за змістовим модулем 2.	30	7	10	13	30	2		28
Модуль 3								
Змістовний модуль 3. Сучасні соціально-політичні процеси								
Тема 10. Трансформація соціальної структури українського суспільства	9	2	4	3	7	2		5
Тема 11. Аналіз сутності та змісту політичного процесу.	5		2	3	6			6
Тема 12. Політична участь як форма	5		2	3	6		2	4

політичного процесу.								
Тема 13 Політичне рішення: сутність, алгоритм і методи прийняття.	5		2	3	6			4
Тема 14. Політичні технології та їх роль у політичному житті суспільства.	6		2	4	5			5
Разом за змістовим модулем 3	30	2	12	16	30	2	2	24
Разом за курсом	90	15	30	45	90	4	4	80

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 1. Суспільно-політичні студії як навчальна дисципліна.	2	
2	Тема 2. Історія світової політичної думки.	2	
3	Тема 3. Влада, владні відносини як політичний процес.	2	
4	Тема 4. Політична система суспільства.	2	2
5	Тема 5. Держава – головний інститут політичної системи.	2	
6	Тема 6. Політичні режими: тоталітаризм, авторитаризм, демократія.	2	
7	Тема 7. Політичні партії. Партійні системи.	2	
8	Тема 8. Політична еліта і політичне лідерство.	2	
9	Тема 9. Політична культура, свідомість та ідеологія.	2	
10	Тема 10. Трансформація соціальної структури українського суспільства.	4	
11	Тема 11. Аналіз сутності та змісту політичного процесу.	2	
12	Тема 12. Політична участь як форма політичного процесу.	2	2
13	Тема 13 Політичне рішення: сутність, алгоритм і методи прийняття.	2	
14	Тема 14. Політичні технології та їх роль у політичному житті суспільства.	2	
	Усього	30	4

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної та заочної форми навчання:

- Підготовка до лекційних занять – **1-2 год. / 1 лекція;**
- Підготовка до практичних занять – **0,5-1 год. / 1 заняття;**
- Підготовка презентації (денна форма) – **15 год. на 1 роботу;**
- Аналіз практичних, проблемних ситуацій (заочна форма) – **мінімум 15 год. на 1 роботу;**

- Підготовка до підсумкової контрольної роботи (заочна форма) – **(15-30 год.) на 1 захід;**
- Підготовка до модульної контрольної роботи (денна форма) - – **(15-30 год.) на 1 захід;**
- Підготовка до підсумкової атестації (екзамен) - **(15-30 год.) на 1 захід;**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	8	6
2	Підготовка до практичних занять	7	4
3	Підготовка презентації	-	15
	Аналіз практичних, проблемних ситуацій	-	15
5	Підготовка до підсумкової контрольної роботи	-	25
6	Підготовка до модульної контрольної роботи	15	-
7	Підготовка до підсумкової атестації (екзамен)	15	15
Разом		45	80

Завдання для самостійного опрацювання

Завдання для самостійного опрацювання передбачають поглиблене дослідження теми, аналіз практичних, проблемних ситуацій та підготовку презентації.

Теми для самостійного опрацювання

1. Поняття соціальної структури суспільства.
2. Загальна теорія соціальної структури.
3. Соціальна стратифікація: сутність, основні категорії та системні характеристики
4. Політичні традиції і розвиток громадського життя.
5. Теоретичний і методичний рівень досліджень - необхідна основа в розумінні і прогнозуванні політичних ситуацій.
6. Політична теорія і політична практика : форми співпраці вчених, дослідницьких центрів, органів влади і громадськості.
7. Сутність та основні ознаки маніпуляції мас.
8. Поняття та основні види деструктивних технологій.
9. Прийняття рішення під час військових дій.
10. Сучасний політичний процес в контексті глобалізації.

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх

демонстрування

Методи навчання для всіх видів занять:

- робота з літературою; пояснення; дискусія; диспут.
- для лекційних занять: лекція; бесіда; ілюстрування; відеометод;
- для практичних занять: вправа-практична робота - метод поглиблення і закріплення теоретичних знань та перевірки наукових висновків; дидактична гра.

Методи контролю і самоконтролю:

- Фронтальне опитування;
- Контрольні роботи;
- Контрольні тестові роботи програмованого типу(перелік запитань і можливі варіанти відповідей);

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- Усні відповіді;
- Виконання практичних завдань;
- контрольні роботи;
- екзамен;
- стандартизовані тести;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань, які використовуються.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за **100-бальною** системою Університету. Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного іспиту. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати до **60 балів** (від **60** до **100** балів у разі складання екзамену). Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру (участь у практичних заняттях, виконання презентацій (денна форма навчання), аналіз практичних, проблемних ситуацій (заочна форма навчання), написання підсумкової контрольної роботи (оцінювання в формі 2 теоретичних запитань та тесту для заочної форми), підсумкова модульна контрольна робота в кінці семестру (оцінювання в формі 2 теоретичних запитань та тесту для денної форми навчання). Питома вага заключного іспиту в загальній системі оцінок – **40 балів**.

Право здавати заключний іспит дається студенту, якій з урахуванням максимальних балів проміжних оцінок набирає не менше **60 балів**.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок і оцінки заключного іспиту. Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за

результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань. Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

Відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання (денна форма навчання)
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки
1	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
0	Студент не дає відповіді.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 28 балів (14 тем по 2 бали)</i>	

3

Відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання (заочна форма навчання)
6	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, використані міжпредметні зв'язки, містить аргументовані висновки
4-5	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна, допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу
3	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована
2	Відповідь має суттєві помилки, аргументи несформульовані, використовується невірна термінологія
1	Відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 12 балів (2 теми по 6 балів)</i>	

Виконання презентації	Критерії оцінювання (заочна форма навчання)
18-21	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, матеріали ілюстрації підготовлені відповідно до вимог, що висуваються.
14-17	Презентація гарно організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями.
9-13	Презентація гарно організована, містяться матеріали, на які не завжди дано посилання у доповіді або ілюстративні матеріали оформлені з незначними зауваженнями.
5-8	Ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість
1-4	Ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали
0	Студент не надав роботи
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 21 бал</i>	
Аналіз практичних, проблемних ситуацій	Критерії оцінювання (заочна форма навчання)
7	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки.
5-6	Завдання виконано в цілому правильно, відповідь достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу.
3-4	Завдання виконано частково правильно, відповідь містить неточності, недостатньо обґрунтована.
1-2	Завдання має значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтовано
0	Студент не надав роботи
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: – 7 балів</i>	

Модульна контрольна робота (для денної форми навчання) проводиться у формі тестування та відповідей на 2 теоретичні запитання.

Модульна контрольна робота (відповідь на 2 теоретичні запитання)	Критерії оцінювання (денна форма навчання)
11	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки.
10	Відповідь правильна, повна, логічна, допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу.
7-9	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу.
4-6	Відповідь частково правильна, але містить неточності, недостатньо обґрунтована.
1-3	Відповідь має значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 22 бали (2 відповіді по 11 балів)</i>	

Контроль у формі тестування (для денної форми навчання)

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 10 балів</i>										

Підсумкова контрольна робота (для заочної форми навчання) проводиться у формі тестування та відповідей на 2 теоретичні запитання.

Підсумкова контрольна робота (відповідь на 2 теоретичні запитання)	Критерії оцінювання (заочна форма навчання)
5	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки.
4	Відповідь правильна, повна, логічна, допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу.

3	Відповідь в цілому правильна, достатньо повна, логічна; допущені несуттєві помилки й неточності у викладенні матеріалу.
2	Відповідь частково правильна, але містить неточності, недостатньо обґрунтована.
1	Відповідь має значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована
0	Студент не дає відповіді
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 10 балів (2 відповіді по 5 балів)</i>	

Контроль у формі тестування (для заочної форми навчання)

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: заочна форма навчання 10 балів</i>										

Іспит проводиться у комбінованій формі (письмові відповіді та усний захист) для **заочної** та **денної** форми навчання. До екзаменаційного білету входить чотири питання. Кожне питання оцінюється у **10 балів**. Максимально за екзамен студент може отримати **4x10 балів=40 балів**.

Екзамен	Критерії оцінювання (заочна та денна форма навчання)
10	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи при цьому додаткову літературу.
7-9	Володіє навчальним матеріалом, вільно та аргументовано його викладає, розкриває зміст теоретичних питань, використовуючи тільки обов'язкову літературу.
4-6	В цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його зміст без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності.
1-3	Частково володіє навчальним матеріалом, допускає при цьому суттєві помилки. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини.
0	Студент не дає відповіді.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми: 40 балів (4 запитання по 10</i>	

<i>балів)</i>

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Відповіді на практичних заняттях	14x2=28 балів	2x6=12 балів
Виконання презентації	_____	1x21=21 бал
Аналіз практичних проблемних ситуацій	_____	1x7=7 балів
Написання підсумкової контрольної роботи	_____	1x20=20 балів
Написання модульної контрольної роботи	1x32=32 бали	-----
Екзамен	40 балів	40 балів
Всього	100 балів	100лів

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денна форма		Заочна форма	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Відповідь на практичному занятті	1x2=2	Відповідь на практичному занятті	
	T2	Відповідь на практичному занятті	1x2=2	Відповідь на практичному занятті	
	T3	Відповідь на практичному занятті	1x2=2	Відповідь на практичному занятті	
	T4	Відповідь на практичному занятті	1x2=2	Відповідь на практичному занятті	1x6=6
				Аналіз практичних, проблемних ситуацій	1x7=7

ЗМ 2	T5	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
	T6	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
	T7	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
	T8	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
	T9	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
ЗМ 3	T10	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
	T11	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
	T12	Відповідь на практичному занятті	1x2=2	Відповідь на практичному занятті	1x6=6
				Захист презентації	1x21=21
	T13	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		

	T14	Відповідь на практичному занятті	1x2=2		
Написання підсумкової контрольної роботи		_____	_____	Написання підсумкової контрольної роботи	1x20=20
Написання модульної контрольної роботи	Написання модульної контрольної роботи		1x32=32	_____	_____
Підсумковий контроль (екзамен)	Екзамен		40	Екзамен	40
Разом			100		100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Графічні засоби(малюнки, креслення, схеми, плакати тощо);
 Технічні засоби (кінофільми, радіо-і телепередачі, звуко-і відеозаписи та ін.);
 Мультимедіа-, відео-і звуковідтворююча, проекційна апаратура(відеокамери, проектори, екрани, старт дошки тощо);
 Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі;
 Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.);
 Інформаційно-комунікаційні системи;
 Телекомунікаційні мережі;
 Лінгвістичні кабінети;
 Звукозаписуючі студії (специфічне приміщення та обладнання);
 Радіо-,телестудії(специфічне приміщення та обладнання);
 Бібліотечні фонди(підручники і навчальні посібники, методичні рекомендації, наукова та художня література тощо);

10. Рекомендовані джерела інформації
Основна література

1. Богданова Н. Г. Політологія : навч.-метод. посіб. для студентів ВНЗ. Укр. інж.-пед. акад., Навч.-наук. проф.-пед. ін-т, Харків : УІПА, 2014, 162 с.
2. Висоцький О. Ю., Політична влада в Україні: проблеми легітимності та модернізації, монографія, Дніпропетровськ: Інновація, 2012, 132 с.

3. Гапоненко В. А. Політологія : практикум; Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана», Київ: КНЕУ, 2014, 356 с.
4. Громадянське суспільство України: сучасний стан і перспективи впровадження європейських стандартів взаємодії з державою : зб. матеріалів міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 12 грудня 2013 р.), Київ: НІСД, 2014, 192 с.
5. Громадянське суспільство: політичні та соціально-правові проблеми розвитку : монографія / авт. кол. ; Г. Ю. Васильєв та ін., за ред. М. П. Требіна ; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого», Харків: Право, 2013, 535 с.
6. Гольцов А. Г. Геополітика та політична географія. Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019, 416 с.
7. Дей М. О., Ткач О.І. Політологія: у схемах, таблицях та визначеннях : навч. Посіб. Для вищ. Навч. Закл., Київ : Ліра-К, 2014, 170 с.
8. Кузь О. М. Виборчі технології в модерному електоральному процесі США та Україні: монографія, Хврків : ІНЖЕК, 2012, 250 с.
9. Лікарчук Н. В. Політичний маркетинг: теорія і практика: монографія. Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова, Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2012, 355 с.
10. Кириченко В. М. Політичні системи світу: кредитно-модульний курс : навч. посіб. для вищ. навч. закл. / Київ : Центр учб. літ., 2013, 216 с.
11. Корнієнко В. О. Ефективність політичного лідера : критерії та механізм реалізації в сучасній Україні : монографія, Вінниця : ВНТУ, 2009, 139 с.
12. Кравчук Л. В. Політологія : семінар, Вид. 2-ге, допов., Тернопіль : Навч. книга - Богдан, 2012, 207 с.
13. Напівпрезидентський режим: можливості конституційної демократизації / уклад. С. Балан, С. Конончук ; ШПА УНЦПД, Київ : Лікей, 2012, 40 с.
14. Ніколаєнко Н. О. Практична політологія : навч.-метод. посіб. МНУ ім. В. О. Сухомлинського. Херсон : Грінь Д. С. [вид.], 2014, 321 с.
15. Ніколаєнко Н. О., Орловський В. К., Шкуренко К. О. Партологія : навч.-метод. посіб. для студентів спец. «Політологія» МНУ ім. В. О. Сухомлинського, Херсон : Грінь Д. С. [вид.], 2014, 333 с.
16. Нікорич А. В., Чорненький Я. Я. Політологія: модульний курс : навч.-метод. комплекс : підруч. для студентів ВНЗ, Нац. техн. ун-т «Харків. політехн. ін-т», Чернівці : [б. в.], 2013, 367 с.
17. Піча В. М. Політологія: сучасні терміни і поняття, Київ : Новий Світ-2000, 2015.
18. Політична наука. Методи досліджень : під, руч. для вузів / кол. авт. : О. А. Габрієлян [та ін.] ; за ред. О. А. Габрієляна, Київ : Академія, 2012, 317 с.
19. Політологія: навчально-методичний посібник (у схемах і таблицях) / за наук. ред. проф. В. С. Бліхара, Львів: ПП «Арал», 2018, 540 с. URL: http://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/1854/1/Політологія_29_10_2018.pdf
20. Політологія: підручник, М. П. Требін, Л. М. Герасіна, І. О. Поліщук, О. М. Сахань та ін.; за ред. М. П. Требіна. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2018. 462 с.
21. Політологія: конспект лекцій для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання / Н. М. Семке, І. М. Доля. Харків : НТУ «ХПІ», 2017. 156 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/161788797.pdf>
22. Прибутко П. С. Політологія : посіб. для підгот. до іспитів, Вид. 3-тє, Київ : Паливода А. В. [вид.], 2013, 170с.
23. Про стан розвитку громадянського суспільства в Україні, А. В. Єрмолаєв, Д. М. Горєлов, О. А. Корнієвський [та ін.], Київ: НІСД, 2012, 46 с.
24. Романовський О.Г., Гура Т.В., Книш А.С., Бондаренко В.В. Теорія і практика формування лідера: навчальний посібник. Харків, 2017 р. 100 с.
25. Скрипникова Л. В. Політологія : навч. посіб. для вищ. навч. закл. Дніпропетров. держ. ун-т внутр. справ. Київ : Центр учб. літ., 2014, 271 с.
26. Теорія парламентаризму : навч. посіб. / авт. : М. А. Бучин [та ін.]. Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2011, 288 с

27. Требін М. П. Соціально-політичні студії: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 696 с.
28. Требін М. П. Соціально-політичні студії: посіб. для підгот. до іспиту. Харків: Право, 2019. 138 с.
29. Хромова О.І., Черняк Д.С. Соціологія: опорний конспект лекцій в схемах і таблицях: для студентів всіх спеціальностей денної та заочної форм навчання. Київ: ДУІТ, 2023. 114 с.
30. Тищенко Ю. А. Громадянське суспільство в Україні та «Політика ідентичності», Київ: УНЦПД, 2010, 75 с.
31. Гольцов А. Г. Геополітика та політична географія. Підручник. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 416 с.

Допоміжна

32. Бадью А. Похвала політиці. Київ: Видавництво Анетти Антоненко, 2019. 260 с.
33. Денисенко В., Вишневський Ю. Політики не брешуть. 10 законів взаємодії політиків і виборців. К.: Наш формат, 2020. 296 с.
34. Гантінгтон С. Політичний порядок у мінливих суспільствах. К.: Наш Формат, 2020. 466 с.
35. Мустафін О. Злам: кризи політичних режимів. Змінитися або загинути. К.: Видавництво Vivat, 2021. 288 с.
36. Новітня політична лексика (неологізми, okazіоналізми та інші новотвори) / [І. Я. Вдовичин, Л. Я. Угрин, Г. В. Шипунов та ін.]; за заг. ред. Н. М. Хоми. Львів: Новий Світ-2000, 2015. 492 с.
37. Політико-правова ментальність українського соціуму в умовах європейської інтеграції: монографія; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2019. 744 с.
38. Снайдер Т. Шлях до несвободи. Росія, Європа, Америка. К.: Наш формат, 2020. 392 с.
39. Українське суспільство в умовах глобальних змін: цивілізаційний вимір. Монографія; за заг. ред. проф. О. Ю. Панфілова. Харків: ВД «Інжек», 2015. 240 с.
40. Фукуяма Ф. Ідентичність. Потреба в гідності й політика скривдженості. К.: Наш формат, 2020. 192 с.

Інформаційні ресурси

https://www.president.gov.ua/	Сайт Президента України
https://www.rnbo.gov.ua/	Сайт Ради національної безпеки і оборони України - координаційний орган з питань національної безпеки і оборони при Президентові України.
https://www.kmu.gov.ua/	Сайт Кабінету міністрів України
https://ssu.gov.ua/	Сайт Служби безпеки України»
https://mod.gov.ua/	Сайт Міністерства оборони України
https://szru.gov.ua/history/stories	Сайт Служби зовнішньої розвідки України.
https://mvs.gov.ua/struktura/team	Сайт Міністерства внутрішніх справ України
https://www.nasbu.edu.ua/	Сайт Національної академії СБУ. Академія забезпечує підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації співробітників Служби безпеки України.
https://nuou.org.ua/	Сайт Національного університету оборони України
https://www.vstup-nasv.info/	Сайт Національної академії сухопутних військ

	імені гетьмана Петра Сагайдачного
https://mil.knu.ua/ua/	Сайт Військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка (далі – ВІКНУ) є сучасним міжвідомчим, багатoproфільним, інтегрованим військовим навчальним підрозділом провідного вищого навчального закладу України, що здійснює підготовку професіоналів з повною вищою освітою для Збройних Сил України та інших силових структур сектору безпеки і оборони України: Служби безпеки України, Державної служби України з питань надзвичайних ситуацій, Державної прикордонної служби України, Служби зовнішньої розвідки України, Національної гвардії України, Державної спеціальної служби транспорту.
https://niss.gov.ua/	Сайт Національного інституту стратегічних досліджень, який є базовою науково-дослідною установою науково-аналітичного супроводження діяльності Президента України та Ради національної безпеки і оборони України, консультативно-дорадчим органом при Президентові України.
https://razumkov.org.ua/vydanni-a/zhurnal-natsionalna-bezpeka-i-oborona	Сайт журналу «НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА і ОБОРОНА», Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова
https://security-journal.nasbu.edu.ua/index.php/nbpe	Сайт журналу «Національна безпека: право та економіка»
http://nio.nuou.org.ua/index	Сайт журналу "Наука і оборона" включений до категорії "Б" наукових фахових видань України Спеціальності, за якими видання публікує наукові праці: 256 – Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
http://viv.nuou.org.ua/	Сайт журналу « <u>Воєнно-історичний вісник</u> »
http://www.ucipr.kiev.ua	На сайті українського незалежного центру політичних досліджень - електронний журнал "Пріоритети", публікації статей, круглі столи, фокус-групи, конференції, семінари, моніторинги.
http://www.lsej.org.ua/	Юридичний науковий електронний журнал – електронне наукове фахове видання, засноване <u>юридичним факультетом Запорізького національного університету</u>
https://sas.ztu.edu.ua/about	Сайт електронного журналу «Society and Security» заснований у жовтні 2023 року та видається Державним університетом «Житомирська

	політехніка». Журнал публікує наукові статті, присвячені проблемним питанням забезпечення безпеки суспільних відносин.
http://politicon.iatp.org.ua/	Веб-сайт діє за підтримки Програми розширення доступу та навчань в Інтернет (IATP). Internet Access and Training Program (IATP) - це проект Бюро в справах освіти та культури (ЕСА) Держдепартаменту США, який адмініструється Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX). На сторінках сайту можна знайти: результати наукових та прикладних досліджень (статті, роздуми); книжкове ревію (розміщені повнотекстові монографії); оригінальні матеріали з іноземних журналів (<u>Abroadpublications-Englishversion</u>); періодика (посилання на журнали, які містять статті з соціально-політичної і політико-психологічної тематики); довідкова інформація; навчальні програми з політичної та соціальної психології, тренінги.
http://www.politics.lviv.ua/	Сайт містить наукову інформацію з досягнень в політологічній галузі.
http://journals.vnu.volvn.ua/index.php/asv/homepage	Сайт наукового журналу «Acta Securitate Volynienses», в якому публікуються результати теоретичних, наукових, прикладних та науково-експериментальних досліджень вітчизняних та закордонних фахівців з актуальних питань національної безпеки.
https://www.inter-nauka.com/magazine/public-administration/	Сайт журналу «Публічне адміністрування та національна безпека» Public Administration and National Security
https://journals.urau.ua/ispss/about	Сайт журналу « <u>Інформаційна безпека людини, суспільства, держави</u> ».

Розробник програми

 _____ Наталія НІКОЛАШКО